Åreblad

NR 1 2016 – INFORMASJON FRA HORDALAND FYLKESKYSTLAG – 23. ÅRGANG

DNT Ung Hordaland på tur med gavlbåten Notmann. Oda M. Aarland frå DNT Ung Austevoll var initiativtakar og turleiar for turen.
Foto: Svein Midtøy, Austevoll kyst- og sogelag.

«Med vind som motor»

Leiaren har ordet	2	Aktivitetsdag i Sæbøvågen	16
Hordakyststevne 2017	4	Oselvar	18
M/B Arnefjord til Shetland	6	Indre Sogn kystlag	19
M/S Saltnesvåg	9	Sildekaker, roglede og tjære	20
Nordisk Kystkulturfestival	10	Halsnøy Rundt	22
Opsangervågen kystlag	11	Romsa kystlag	23
Enigheden, Bergen kystlag	12	Året som har gått	24
Hardanger Trebåtfestival	13	Bømlo kystlag	26
Landstevne i Bodø 2016	14	Kystkalenderen	27

Leiaren har ordet…

Det går mot jul i 2016. Og vi ser oss tilbake siste kystlagsåret i Hordaland. Det har skjedd ein god del i kystlaga i Hordaland der også Hordaland Fylkeskystlag har vore med på arrangementa. Vi begynte aktivitetene våre med årsmøte på Stend vidaregående skule med god deltaking. Etterpå hadde vi interessant omvisning i båtnausta på Hordamuseet. Etter dette har det gått slag i slag ut over året.

Det var segltreff i Hope også i år. Og så var det stort fellesarrangement med Hansadager og Torgdag i Bergen. Dette arrangement gjekk frå torsdag ettermiddag til langt utpå søndagen for mange av deltagerene. Arrangementet for kystlaga som deltok starter med klargjering til arrangementet frå Torget til Bradbenken med utstillinger, salgsboder, vaktfunksjoner mm. Vi arrangerte også i år rokonkurranse på Vågen i Bergen. Dette i regi av Hordaland Fylkeskystlag med deltagere frå fleire kystlag.

I år var det Kvinnherad kystlag som arrangerte Hordakysttreff Halsnøy rundt. Dette arrangementet gjekk over to dager og blei eit fint arrangement med bra deltaking. Dette sjøl om været ikkje blei det beste. Eg fekk ikkje sjøl anledning til å delta i dette arrangementet, men fleire frå styret i HFKL deltok både som roarar og som medhjelpere i arrangementet.

Den store opplevinga for meg i kystlagssammenheng var deltaking i Forbundet Kysten sitt Landsstevne i Bodø i sommar. Det var eit flott og stort arrangement, godt til rettelagt med hovedarrangement på innsida av moloen i Bodø. Her var mange fine innslag både på land og sjø. Eit av dei mange høgdepunkta på Landsstevnet var nedlegging av grunnsteien til den nye jektemuseet i Bodø. I dette museet skal ein ta vare på ei original nordlandjekt frå Salta. Vi fekk også anledning til å være med å være mannskap på nordlandsjekta Brødrene frå Vestrålen ifm dette arrangementet. Nordlandsjekta Brødrene er kopi av den største nordlandsjekta som skal være bygd. Denne jekta deltok både på arrangementet med Hansadagene og Torgdagen i Bergen og på Forbundet Kysten sitt landsstevne i Bodø i sommar.

Turen til Landsstevnet i Bodø og returen blei ein flott båttur med mange fine opplevinger. Blant anna var vi også innom Kristiansund og besøkte Mellemverftet der landsstevnet for Forbundet kysten skal væra neste år.

Vi blei tidlig å år kontakta av lederen i Tysnes Kystlag med forespørsel om Tysnes kystlag kan få arrangere Hordakyststevne i 2017. Dette er vi i styret i HFKL sjølsagt svært positive til. I september blei vi inviterte til møte med Tysnes Kystlag for å få høyre meir om planene som Tysnes kystlag har ifm dette. Vi hadde møte med styret i Tysnes Kystlag på Årbakka, der kystlaget held til med sine aktiviteter. På Årbakka er ein gamal handelsstad med krambu, verkstad og servicebygg og eit naust- og sjøhusmiljø som er teke vare på i

Glimt frå den gamle butikken på Årbakka. Foto: Solveig Brekke

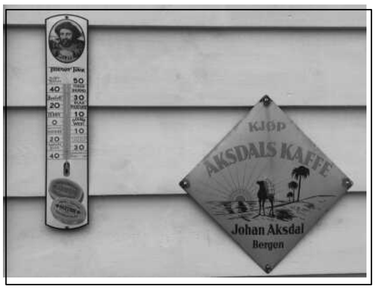

samarbeid mellom eigarane av staden og Tysnes kystlag. Her er bla. ei interessant samling av båtmotorer og båtutstyr i tillegg til hus og naust mm. På møtet gjorde styret frå Tysnes kystlag greie for planene for Hordakyststevnet i 2017. Planen er å ha sjølve stevnet på Alsaker brygge på Onarheim på austsida av Tysnes. Her er eit nytt og godt egna serviceanlegg på land og gode flytebrygger for båter. Så vi oppfordrar alle i kystlag i Hordaland til å sette av dagane frå torsdag 22. juni til søndag 25. juni til å delta i Tysnes kystlag sitt Hordakyststevne i 2017. Vi ser sikker på at dette blir eit godt arrangement med mange fine innslag frå kyst-kulturen både på sjø og land.

Søndag 9. oktober var vi på besøk hos Vinnesholmen kystlag i Fusa. Vinnesholmen kystlag er det nyaste kystlaget i Hordaland. Dei driv virksomheten sin på ein tidligere husmannsplass på Vinnesholmen. Her er det bustadhus, låve, fjøs og naust frå tida med husmannsplassen. Dette er sett i stand og teke i bruk av kystlaget. Bygningene er no i god og original stand med tidsriktig interiør og utrustning. Til eigedomen høyrer også ein del utmark på Vinnesholmen. Kystlaget har også rydda utmarka og driv her med villsauer.

Av andre kulturelle aktiviteter vil eg her nevne at boka om Oselvaren er no kommen ut. Dette er ei flott og omfattende bok som beskriv utvikling og bruken av oselvaren både som bruksbåt og som lystbåt.

Oselvarverkstaden vart 1. Desember 2016 oppført i UNESCO registeret for ”God vernepraksis til å ta vare på immatriell kulturarv”. Stor ære til Oselververkstaden som har fått saka i havn.

Eg vil til slutt nytte høvet til å ynskje alle i kystlaga i Hordaland ei god jul og eit godt nytt år. Og eg ser fram til å få møte dykk igjen på forskjellige arrangement også til neste år.

Helsing Torgeir Evjen / Leiar

Øverst: Fra Halsnøy rundt

Over: Johannes Eide, Ingunn Vardøy og Jan Steinsland

Under og til venstre: Glimt fra Vinnesholmen kystlag sine hus og sauer.
Foto: Solveig Brekke

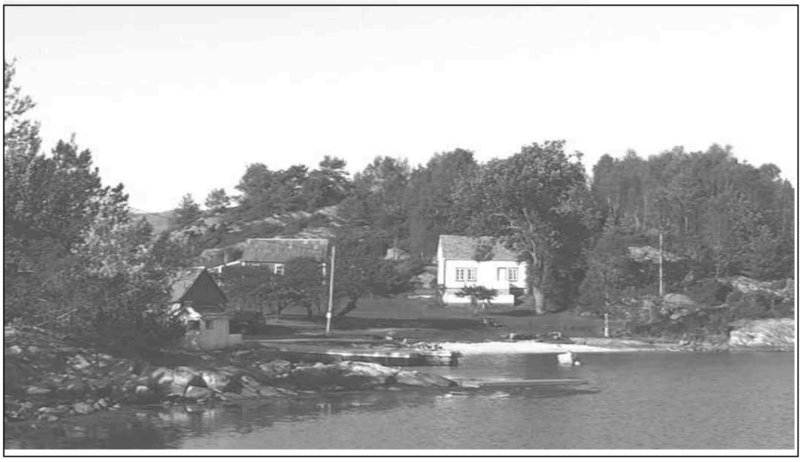

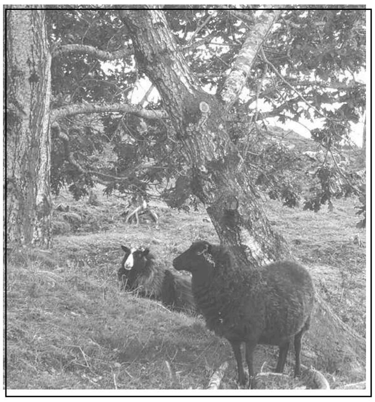

Hordakyststevne 2017 - Tysnes

Onarheim var eit hovdingsete i forhistorisk tid. Garden var eit midtpunkt og ein møtestad i den vestre delen av landet vårt, vide kjend som kultstad og tingstad. Somme historikkarar har meint at Onarheim var den eldste rettsstaden for Gulatinget, før Håkon den gode, etter tradisjonen, let det flytta til Gulen midt på 900-talet.

Religiøst, sosialt og kulturelt midtpunkt på Vestlandet

Sidan mellomalderen var Onarheimsgildet ein institusjon som tok vare på Onarheim sin eldgamle funksjon som religiøst, sosialt og kulturelt midtpunkt på Vestlandet. Dei lokale røtene til det kristne Onarheimsgildet var truleg dei heidne omgangsdrikkelaga, knytta til blotveitslene. Som kristne gilde går det venteleg attende til 1100-talet, knytt til heilagkongen Olav Haraldsson.

Olsokfeiring

Onarheimsgildet samla gildebrør til olsokfeiring frå det gamle Hordaland. Feiringa kunne gå over ei heil veke kring 29. juli. Det var ei viktig sosial hending for medlemmene, men religiøse seremoniar hadde ein brei plass. Elles i året hadde gildebrørne plikt til å hjelpa dersom ein gildebror vart skadd av lauseld på hus eller fekk sott på buskapen. Gilde av dette slaget var regulert av eigne lover. Vi kjenner tre gildelover (gildeskrå) frå mellomalderen her i landet. I alle høve den eine er frå Onarheimsgildet.

Den økonomiske krisa i seinmellomalderen må ha svekt gildeskipnaden kraftig, og reformasjonen førte til ei definitiv avvikling. Noko før 1554 let bispen Geble Pederson føra til Bergen «en Gildestue af Bygden», til bustad for rektor på latinskulen. Det kan ha vore gildestova på Onarheim.

Eldsåker ved Onarheim

Området har i tidlegare tider husa Skipsbyggeri der ein dreiv med nybygg og ombygging av fartøy. Frå 1850 til ca 1900 vart det bygd Jekter på Elsåker, på 1900 talet var det skjøyter og kuttere som sto på beddingen på Elsåker.

Saksa frå Tysnes gards og ættesoge 4:

"1918-19 bygde Samuel K. Nordal, saman med Nils Storesætre, ein 101 fots ishavsskute ved Elsåkersjødn, tinga av Schelderup i Salten, med 14-15 mann i arbeid. Denne skuta, «Polarulv», på 130 br.reg.tonn, var til då det største fartøyet som var bygd i Tysnes.

Åra 1944–45 bygde han ein kuttar på Elsåker for Hjertaker i Kvitavollsneset, saman med to av sønene. Sidan heldt dei fram med båtbyggjing på Elsåker(øyro) til 1950, med 10-12 mann i arbeid, både nybygg og reparasjonar.

Seinare vart det etablert trelasthandel på området, firma Tysnesbygg LL v/ Johan Kjerland dreiv fram til avviklinga.

Velkommen til stevne!

Tysnes Kystlag skal stå som arrangør av Hordakyststevne. Stevne blir heldt helga 23 - 25

Til venstre:
Flytebryggene ved OnarHamn

Under: Eldsåker ved Onarheim
(bildet er utlånt av Morten Nordal)

Juni, på Onarheim, Tysnes. Onarheim er kjent fra gammalt av for blant anna Olavsgildet.

Alsaker fjordbruk ved Gerhard Alsaker stiller areal disponibelt i firmaet sin nye båthavn «Onarhamn» (onarhamn.no) til Hordakyststevne på Onarheim. I tillegg til båthavnen med 500 meter med flytebrygge husar området kaier, lager, verkstadsbygningar, oppdrettsanlegg for leppefisk/ rognkjeks til bruk for avlusing av laks samt administrasjonsbygget til Alsaker Fjordbruk avdeling Tysnes.

OnarHamn ligg ca 7 km frå Årbakka Handelsstad der lagslokalet til Tysnes Kystlag ligg berre eit steinkast frå gravfeltet på ”Årbakka vodlen” datert frå eldre jernalder.

Dersom du kjem med ferja til Hodnanes ligg det 9,3 km langs austsida av Tysnes kjem du derimot med ferja til Våge kjører ein via Uggdal med avkjørsel til venstre rett etter Uggdal Kyrkje til Onarheim 17,8 km. Kjem ein over Lukksund tar ein av til venstre i Lundegrend og følger veien sørover til Onarheim.

Tysnes Kystlag ønsker alle gode Kystlagsmedlemmer (og andre) velkommen til stevne på Onarheim til sommaren.

Helsing frå
Gunnar Onarheim
Tysnes Kystlag

Reparasjon/restaurering av trebåt

Tysnes Kystlaget skal i løpet av vinteren reparere/restaurere lagets Gavlabåt.

Arbeidet pågår no i verkstaden på Sletteskogsjødn på Onarheim, Tysnes som kurs med støtte frå Studieforbundet kultur og tradisjon. Kurset er basert på kvardagar ein dag pr. veke fram til Nyttår.

Når underteikna vitja dei ivrige karane på Sletteskogen hadde dei tatt av speilet og propell med aksling. Dei skal laga ny stilk og nytt speil. Gavlabåten blei laga i 1938 og det er fyrste gong speilet blir skifta.

Gunnar Onarheim er studieansvarlig, Oddvar Meland er initiativhaldar og kursansvarlig, og Egil Meland er lærar.

Helsing frå Rebekka Høgestøl

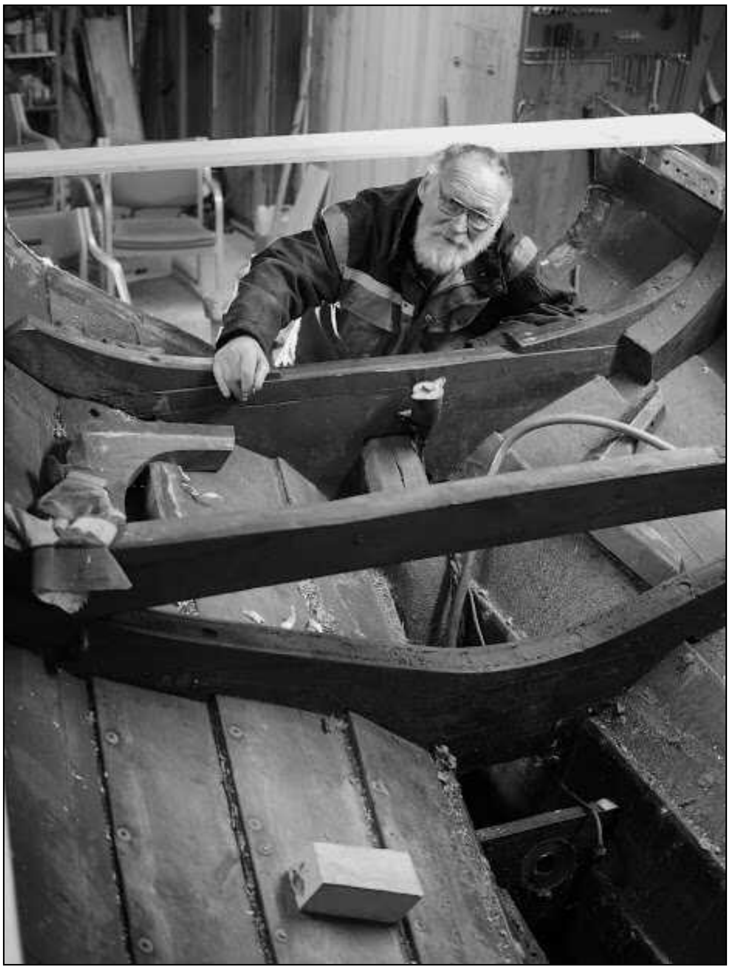

M/B ARNEFJORD til Shetland

- andre turen 75 år etter -

ARNEFJORD fekk att sitt opphavelege namn etter krigen, og Arnafjord 4 ein nyare og 8 fot lengre agentbåt som besten Markus Nese bygde i 1937, fekk namnet ARNAFJORD. Denne ligg for tida hjå Hardanger Fartøyvernsenter og er snart ferdig restaurert der.

TEKST/FOTO: MORTEN NESE

Det har ligge i bakhovudet og sviva i mange år at det skulle vore kjekt å sette kursen vestover til Shetland. Båten er gamal, men er satt i god stand. Kva med vindfanget av det store styrhuset som han fekk sett på etter krigen? Det vil no berre stabilisera mestsom ein mesan meinte Peder Lie når me bunkra hjå han på Sotra på veg til Glesvær, måndags kvelden 20. juni 2016.

Gode vener frå Bergen kystlag Liv Storheim og Dag Rune Økland - vande siglarar, tinga seg tur allereie tidleg i vinter, og so vart også Dag Nese med. Båe gutane arbeidar i Nordsjøen. Sigvart vart med til Glesvær, men han skulle feira Gullbryllaup og måtte stå over. Alle hadde hjelpt til å gjera båten sjøklar og det var kjekt å sjå korleis punkt etter punkt på sjekklista vart kryssa av før turen.

Søretter Kobbeleia surra Dag sjøklart, medan Liv og Dag Rune bendsla noko tau frampå dekk. Liv vinka opp i Hope til Ingunn Vardøy som hadde lånt oss ei fokka som me fekk

gleda av ute på havet. Dag Rune laga hanefot for å festa skøyta på fokka. Ut Korsfjorden heldt me 8.2 knop og det var god stemning. På Glesvær var det fullmåne og det var årets lengste dag – midtsumarsdagen.

Vi hadde venta på god værmelding og no skulle Nordsjøen roa seg utover tysdagen. Gjekk i springen og bakka ut frå steinkaien på Glesvær tysdag morgon 08:30 – søretter mot Marsteinen før kursen vart sett rett vest. Det var godlåt frå Rubben som gjekk godt med vatn på toppen. Blå himmel der ute og berre lett havdønning – meste vindstilt. Kursen var mot Sumburgh Head på sørspissen av Shetland. Det høvde godt også for å gå mot den sørvestlege seinare sørlege brisen når me passerte Norskerenna.

Fokka vart heist og båten gjekk fint. Havhestane flaug rundt båten. Nokre einskilde trålarar såg me, og der ute fekk Dag Rune auge på ein oljeplattform han drog kjensel

Mannskapet om bord: Liv Storheim, Morten Nese, Dag Rune Økland og Rune Nese

på. Jau det var Songa som han hadde jobba om bordpå.

Rubben - motoren - var tyrste og klokka 10:00 neste morgon la me kursen rett mot Lerwick så me skulle sleppa å fylle dieseltanken frå ekstradunk-ane me hadde på dekk ute i straumsjøane rundt sørlege spissen av Shetland. Me fekk landkjenning på Shetland frå aust av Moussa og såg snart klippane på Bressay.

Harbour master vart kalla opp på channel 12 og vi kunne leggja til Victoria Pier midt i hamna -sentrum av Lerwick. Der vart me godt mottekne og fortøyde på sida av ein ny kjenning M/K AMLA (frå Arnafjord) som hadde sett ut frå Glesvær kvelden før. Første seglbåten frå Bergen – Shetland Race hadde komen inn nett føre oss og seinare kom dei alle inn på hamna og det var god stemning. Etter bunkring bar det rett av garde til verdas beste «fish & chips» sjappe. So vitja me nokre vatnhull som det fleire av og yachtklubben var open heile tida.

Eg hadde vore i kontakt med Bill Moore sonen til Jack Moore som dreiv slippen i Scalloway under krigen, og torsdagen – Jonsok - var det buss tvers over øya til vestsida og Scalloway. Bill driv museet der med stort innslag frå nordsjøtrafikken og shetlands-skøytene sitt virke under 2. verdskrigen. Sjefen for ma-rinestasjonen – Håkonsvern - og fleire marineoffiserar var på vitjing da vi kom. Ein reporter frå BBC som var der for anledningen ville gjerne høyre om vår overfart og korleis det var å kome attende 75 år seinare med same båten. Dette gjekk rett på lufta same ettermiddagen. Då me kom att til Victoria Pier var det fleire som venta på kaien og kunne fortelje eitt og hitt frå då Arnefjord var der under krigen (den gong kalla Arnafjord).

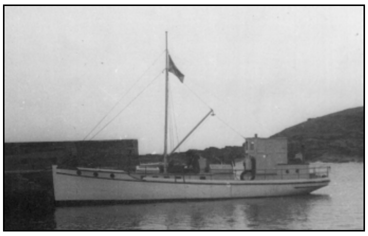

Svigerdotter til eine mann-skapet hadde eit bilete av båten teke på Foula - fugleøya 20 m nautiske mil vest for Scalloway i Atlanterhavet – dette fekk eg. Liv og Dag Rune inviterte på heimelaga gryte av hjortakjøt og me hadde ein kjekke stund.

Arnefjord fører postens splittflagg og har eige brevhus om bord – Noregs nest minste.

Det var postens folk i Stein organisasjonen Bergen, som sende båten over Nordsjøen i 1941. Flyktningane hadde med ymse kort og brev osb. dengong, men dei var ikkje stempla etter den tidas krav.

Me sende helsingar heim som var skrivne om bord utpå Nordsjøen frå postkontoret i Lerwick. Me hadde nytta norske frimerke og stempla konvolutten om bord med PAQUEBOOT og M/B ARNEFJORD og fekk dato stempel med Lerwick. Ein liten filatelistisk juvel for dei som fekk helsing.

Fredagen kom det ein halvsides artikkel i Shetland Times om båten sin Shetlands-

Inspirert: «Abbey Road here we go»

historie. Etter å ha lese denne drog vi nordetter kysten til Whalsay – Kvaløya der mannskapet frå krigens dagar; Sandy og Bill kom frå. Der var sommarfest på fiskemottaket og vi måtte koma. Hu hei kor det smakte. Dottera til Sandy, Nelly spanderte whisky og hadde fleire album å syna fram med bilete frå den militære eininga dei hadde tilhøyrd. Laurdagen sette me av garde - eit godt vervindauge i Nordsjøen. Klokken 3 UTC frå kai. Lett skodde.

Kurs for Muckle Skerri og so for Hernar. Skruen vart stilt litt ned for brenseloljepumpa medan han heile tida fekk vatn på toppen. Rett nord for ALWYN plattforma i britisk sektor stogga motoren.

Me var 12 timer ut i havet. Det var roleg på sjøen, men fokka kom opp. Motoren hadde vorte litt kald med full spreiar og vatn. Ho starta opp att med det same.

På ettermiddagen fekk Dag Rune sjå eitt flott syn - ein kval hoppa opp i lufta nett framom båten. Liv stakk hovudet fram frå bestikken og fekk sjå kvalen braut vassflata.

No såg me fleire plattformar; Brage, Veslefrikk og Troll. Me gjekk ½ nm sørom Troll B plattforma arbeidsplassen til Dag Nese og han snakka med arbeidskameratar i tårnet – det var lys over alt. Me følte me oss småe ute på havet. 03:30 landkjenning. Noreg steig opp frå havet. Fyrste konturane var Lihesten og so ein flott soloppgang.

Me kom inn til Hernar og gjekk gjennom sundet Kyrkjeøyna og Hernar. Fortøyde ved sida av rutebåtkaien hos Vera Sanden klokka 06:00 om sundagsmorgonen.

Etter morgonbad og frukost kom Oddvar Olsen – son til Ole Olsen, som hadde henta Arnafjord i Sogn. Han synte oss kring på øya og fortalde: «Frå denne kaien rodde bror min Norvald alle flyktningane ut til Arnafjord. - Den låg ute på bukta her fortøyd i den staken og venta på dei. Oddvar tok oss også med til Englandskaien. Jonas Sanden frå Hernar som hadde vore med Arnafjord over i 1941, vart med i Shetlandsgjengen og gjorde fleire turar over Nordsjøen med «Havørn».

Hernar hadde stor trafikk under krigen både på land og sjø. Sebrastriper var noko uventa, men mannskapet viste straks at dei var inspirert av landet dei nett hadde returnert frå: «Abbey Road here we go»

So vart det bacalao og vafler om bord før me drog frå Hernar søretter Hjeltefjorden - de Naue og Byfjorden til Bergen.

Tur over Nordsjøen med 99 år gamal båt og motorer ikkje kvidesamt ljosaste tida på sommaren, om ein legg til: God vermelding og godt mannskap - dette gav meirsmak.

Inn til Hernar, gjennom sundet Kyrkjeøyna og Hernar.

M/S «Saltnesvåg», Askøy Kystlag

Båten til Askøy Kystlag er populær. Og Saltnesvåg har hatt en rimelig travel sesong. Flere og varierte oppdrag i nærmiljøet.

TEKST/FOTO: ATLE GRINDHEIM

Den siste jobben var transport av en 100 år gammel Oselver tur-retur Follese-Bergen for å delta på bokslepp. Forfatteren rodde siste stykke inn til Torget med fløtekisten, eller fiskekiste som noen vil kalle den, på slep. Oppå fløtekisten var boken festet, - derav bok-slep.

Ellers brukte Askøy Kommune båten til byen for å promotere Sykkel VM 2017. Utstyrt med sykler og banner på babord siden, orkester på baugen og oppskåret makrell til måsene, klarte vi å tiltrekke oss oppmerksomhet fra TV stasjonene der vi lå med bredsiden til like ved målområdet. Det passet bra for oss at syklistene var forsinket.

Og selvsagt var skøyten til byen på Torgdagen og Hansadagene. Salget av røykesild og krabbe gikk godt, stemningen var god og været likeså. På slike dager er det mye kjentfolk på byen og mange fikk hvile sine trøtte lemmer om bord i «Saltnesvåg».

Askøy Røde Kors har brukt båten i sitt arbeid for integrering- og flerkulturelt og for terapigrupper. Veldig kjekt at båten brukes til slike formål. Mange av deltagerne på turene opplever en slik tur rundt i skjærgården med god mat og fisking, som eksotisk og spennende. Men flere hadde nok sett for seg noe annet enn en 52' gammel fiskeskøyte når de er invitert med ut på båttur. Derfor er det kjekt å oppleve at alle uten unntak har alle vært glad og fornøyd etter tilbakekomst. (eller glad og lettet for at de har kommet helskinnet tilbake på land???) Sommertur med funksjonshemmete ungdommer er også en fast gjenganger. Alltid kjekt. I tillegg hender det at vi kan hjelpe til med et løfte, eller et lite slep. Kjekt det også!

Florvåg Slip & Reparasjonsverksted ble startet opp i 1916 av nåværende eier sin bestefar og er dermed 100 år! En av de siste småslippene i Hordaland, for ikke å si Vestlandet.

Til venstre:
Promotering av sykkel VM 2017

Under: Saltnesvåg og Silden på slipp i Florvåg

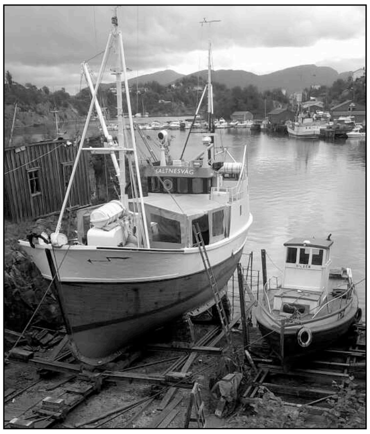

Nordisk Kystkulturfestival 2016

Opsangervågen Kystlag – på Suderøy, Færøyane

Vår tur i vesterveg starta mandag 4. juli på Birkeland Slipp, Avaldsnes då MK Vaarsol var på slipp der.

TEKST/FOTO: EDVIN HAMMERØ

Meir "brukande" ver enn vi hadde på reisa var det ikkje mogleg å få. Den 5. juli om kvelden passerte vi Muckle Flugga, Shetland og onsdag den 7. juli ankom vi Våg, Suderøy.

Torsdag gjekk med til diverse nyttige og unyttige tiltak som småreparasjonar, bunkring, rigging av gamalt gangspel frå Gravdal Skipsbyggeri på kaien og til slutt middagsmat på restaurant. Der åt vi forresten middag kvar kveld under festivalen.

Fredag føremiddag var vi på biltur rundt omkring på søre Suderøy. Om ettermiddagen gjekk vi ut fjorden for å møta konvoyen som kom frå Torshavn. Vi var også på fleire interessante foredrag på biblioteket.

Laurdag og søndag var det også bra aktivitetar, ma. kapproing og segling (regatta). Søndag var festivalen slutt og mandag føremiddag starta heimreisa for oss.

Tirsdag kveld kom vi til Lerwick, Shetland. Der vart vi liggjande eit døger og natt til fredag 15. juni var vi attende på Karmøy.

Der vart vi verande nokre dagar for å arbeida på SK Strandlandet og så bar det heimatt til Opsangervågen.

Med venleg helsing
Opsangervågen Kystlag

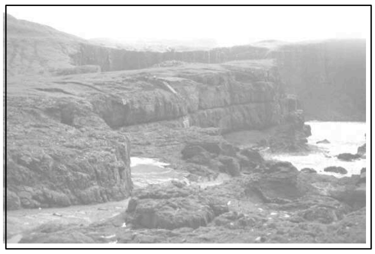

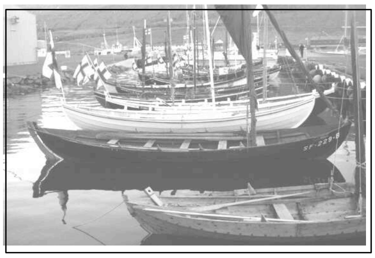

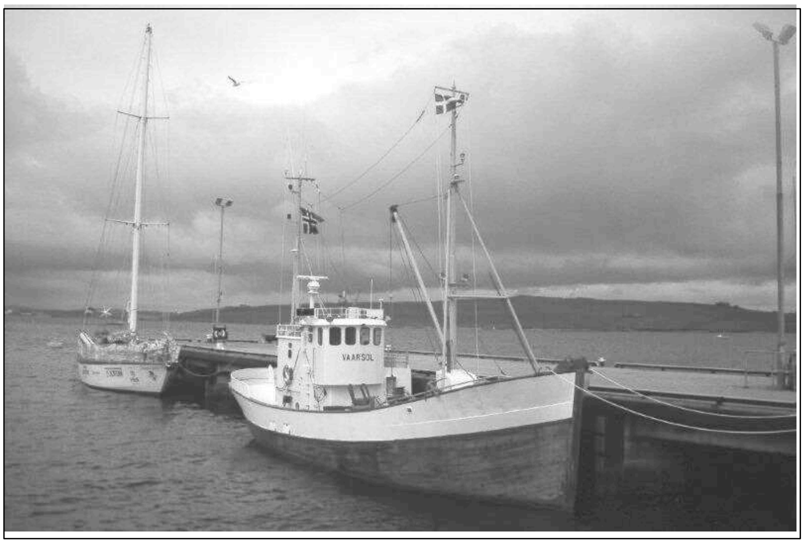

Nytt lagshus til Opsangervågen Kystlag

Etter ei tid med planlegging, søknader og tilrettelegging av tomt, blei grunnmuren til det nye lagshuset til Opsangervågen Kystlag støypt i September 2015.

I oktober starta dugnadsgjengen bygginga av huset. Då dette skulle vera eit kjekt arbeid med mykje godt humør, hadde dugnadsgjengen ein klausul om ikkje å jobba i "oljekledever".

Vergudane sørga for at det blei ein del avbrot undervegs, men arbeidet skreid då jamnt og trutt framover utover vinteren og våren. Sommaren i år regna jo heilt bort, men i august var vi i gang igjen. Denne månaden var det også kranseskål, og i slutten av september hadde vi tett bygg.

Lagshuset er 12 x 24 meter. Det er bygd ma. med tanke på å kunna lagra dorryane til DS "Utrøst", derfor er det tre store portar i langsida mot sjøen. Elles er det plass til andre båtar, motorar og andre maritime ting. Med dette vonar ein å få i gang ymse aktivitetar og kurs. Oppe er det eit rom til sosialt samvær, kurs, utstilling ol. Bygginga har føregått som kurs godkjent av Studieforbundet kultur og tradisjon.

Enno står mykje arbeid att. Men det viktigaste er at laget har fått tett bygg. No kan ein jobba under tak og sleppa å stå ute i ymse former for vestlandsver.

Halvard Hammerø
Opsangervågen Kystlag

Foto: Lagshuset og dugnadsgjengen

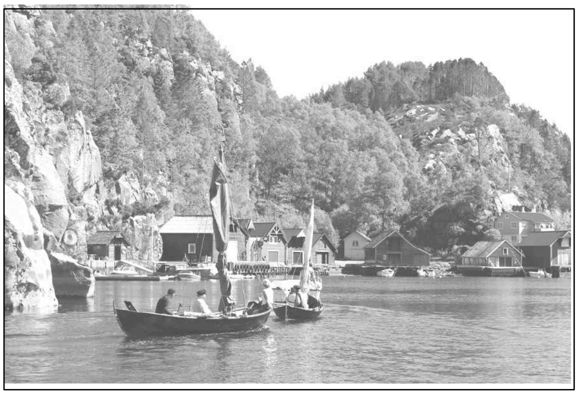

Foto: Roger Sangolt

Julahelsing frå Hope trebåtlag

Litt om bruken av ”Enigheden” i 2016

Som vanlig rodde Bergen Kystlag med ”Enigheden” til Damsgaardsdagene i begynnelsen av juni, og ble møtt ved kai av bueskyttere. Tradisjonen tro ble vi kalt til scenen for å snakke om bruken av båten. På Damsgaard er de godt kjent med originalen (Eidsvollsbåten), som var i familien Jansons eie frem til slutten av 1800-tallet.

9. juni ankom nordlandsjekta ”Brødrene” for å delta i Hansadagene i Bergen. ”Enigheden” møtte dem på fjorden og eskorterte dem til kai. Vi deltok også ved åpningsparaden og ved defilering av gamle bruksbåter ved Torgdagen 11. juni.

Ved ”Statsraad Lehmkuhls ankomst etter seieren i seilskuteregattaen møtte vi ”Statsraaden” på fjorden og eskorterte henne til havn. Det var en opplevelse å følge ”Statsraaden” med sjantysang fra rærne i striregn. Vi kvitterte med 3 x hurra.

Under Kulturnatten i september ble ”Enigheden” benyttet av Studentersangforeningen til sang på Vågen med påfølgende bording av ”Stord 1” og konsert omord. Også dette er nå blitt en årlig tradisjon.

”Enigheden” og Bergen Kystlags rotur til Lærdal i 2014 ble presentert av Liv Bjerknes på Nordisk Kystkulturstevne på Suderøy på Færøyene i sommer (2016). Foredrag, filmvisning og fremvisning av utstillingen som fulgte oss på Lærdalsferden, samt Johannes Eides modell av ”Enigheden”, avstedkom interesse og gode samtaler. Utstillingen og modellen av båten ble fraktet med ”Vårsol” fra Opsangervågen Kystlag v/brødrene Hallvard og Edvin. Kystfolk er hjelpsomme.

I tillegg har vi hatt noen fine turer med ”Enigheden” på fjorden. Vi håper på enda større aktivitet neste år. Nå er ”Enigheden” trygt plassert i vinteropplag på slippen i Gamle Bergen, hvor Bergen Kystlag holder til. Vi håper at mange vil delta i vårpussen der, og som mannskap ved ulike anledninger i 2017.

Liv Bjerknes

To av roerne, Martin og Anne. En pause i solen på Damsgård. Foto Solveig Brekke

Enigheden hilser Statsråden
Foto Solveig Brekke

Enigheden i fint driv på Vågen i Bergen

HARDANGER TREBÅTFESTIVAL

VESTLANDET SIN TREBÅTFESTIVAL - NORHEIMSUND, 16. – 18. juni 2017

Vestlandet er synonymt med kyst og fjord der sjøen var vegen. Mykje har endra seg innan samferdsla men fortsatt er båten sentral i denne landsdelen. Trebåten har år-tusen lange tradisjonar der livslina nesten blei kappa på 1970 - 1980talet. Heldigvis var det nokre som kjente eit sterkt engasjement for trebåten og kulturarven den represen-terer. Trebåtbyggjarskulen i Jondal, Forbundet Kysten, Norsk forening for fartøyvern, Hardanger fartøyvernsenter og Oselvarverkstaden er døme på at noko skjedde.

Skuleåret 1979 -80 var eg elev ved Båtbyggjarskulen i Jondal der medelev Petter Bjørn Southall føreslo å arrangere trebåtfestival. Som sagt så gjort, kanskje var dette den første trebåtfestivalen i landet? Diverre blei både skulen og trebåtfestivalen etter kvart lagt ned.

I 1985 byrja eg på fartøy-vernsenteret i Norheimsund og deltok i restaureringa av hardangerjakta Mathilde. Det gode fagmiljøet på fartøy-vernsenteret og hjå naboen Djupevåg båtbyggeri gjorde at eg tok initiativ til ein ny trebåtfestival i Hardanger i 1999, denne gongen i Nor-heimsund. Sidan har me arrangert trebåtfestival årleg rundt midten av juni.

Norheimsund er ein koseleg ”landsby” med god hamn og ei romsleg strandgate til stands og telt.

Me legg vekt på å skape ein møteplass for trebåtfolket med fagleg påfyll og sosialt samvær.

40 til 60 båtar, og 3000 til 5000 publikum pleier å vitje festivalen.

I 2017 blir Hardanger tre-båtfestival arrangert helga 16. til 18. juni, midt mellom Torgdagen i Bergen og fylkeskyststemnetpå Tysnes. Så da er det berre å komme over jula og sette i gang med båtpussen.

God arbeidslyst og velkomen til Hardanger.

Geir Madsen, leiar

Forbundet KYSTEN sitt Landsstevne i Bodø
- på tur sommeren 2016 -

Vi var to medlemmer i Fjell kystlag, Frank Cleveland og undertegnede som sammen med ein felles bekjent av oss, Lars Solheim, ville reise med båt til Landsstevne i Bodø i sommer.

TEKST: TORGEIR EVJEN
FOTO: FRANK CLEVELAND

Vi planla å reise med motorbåten Orion fra Sotra til Bodø og regnet med å bruke 4 -5 dagers reisetid kvar veg på turen. Vi hadde da planlagt å ha opp til 2 - 3 stopp pr dag underveis på prioriterte stoppestader.

Vi la i veg fra Spjeld på Sotra om morningen fredag 15. juli. Første stopp ble Hardbakke i Solund. Her hadde vi en runde på land på vel ein time samt et besøk på den lokale butikken. Neste stopp blei Berle i Bremanger før vi kom fram til øya Silda sør for Stad for natthavn. Her hadde vi en fin tur på land både på fredagskvelden og på lørdag morgen før avgang.

På lørdagen gikk vi først til Selje og hadde eit par timer stopp der før vi gikk til Fosnavåg og så videre til Bjørnsund ved sørenden på Hustadvika. Vi bunkret så i Harøysund før vi gikk til Kristiansund for natthavn på lørdagskvelden. På søndag brukte vi halve dagen til å gå rundt i Kristiansund med Frank som kjentmann i denne byen. Vi besøkte da bl.a Mellomverftet, utsiktstårnet og parkanlegget med «Vanndammene» på byfjellet over byen. Vi gikk fra Kristiansund ved 14-tida på søndagen og stoppa ved Ringholmen for middag og ein tur på land på før vi begynte å gå Trondheimsleia nordover. Her blåste det så kraftig nordavind at vi måtte gå på utsiden av Hitra der det var le. Og vi tok natthavn på søndagskvelden i ei flott havn på nordvest siden av Hitra.

Mandagen var det flott og stille vær. Da gikk vi i ett strekk fra Hitra, passerte Frøya og gjekk så i ett strekk til det gamle fiskeværet Sør-Gjeslingan på nordenden av Folla. Dette tok vel 6 timer i strekk over åpent hav i flott sommervær. Etter ein stopp på ca 4 timer på Søre Gjeslingan gikk vi til Rørvik for natthavn og bunkring.

På tirsdag morgen gikk vi fra Rørvik til Brønnøysund etter å ha gått gjennom leia oppover forbi bla Torget og Torghatten i nydelig sommervær. Vi stoppa ca 4 timer i Brønnøysund før vi gikk til Tjøtta for ein lenger stopp og natthavn. Her hadde vi ein flott tur på land og så på Tjøtta gård mm. Her traff vi også på fleire frå Fjell kystlag som var på veg til Forbundet kysten sitt landsstevne i Bodø.

På onsdag morgen gikk vi fra Tjøtta, forbi Sandnessjøen; Rødøy mv og stoppet et par timer i Selsøyvik der det ligg et stort og flott restaurert

Båter ved kai på Bliksvær

handelssted eit stykke sør for Bodø. Etter dette gikk vi til Bliksvær for møte med dei som kom sørfra og skulle til Landsstevne i Bodø. På Bliksvær var det samla er god del båter og folk som skulle til landsstevnet. Det blei servert grillet hvalkjøtt mm og det var god stemning med underholdning og sosialt samvær på land og om bord i båtane. På torsdag formiddag var det samseiling fra Bliksvær og til Bodø – da kom også en flåte nordfra med fartøyer som skulle til Landsstevnet.

Landsstevnet ble åpnet kl 1700 på torsdag i fint sommervær. På fredag gikk det så slag i slag med arrangement, seilaser, underholdning og mykje sosialt samvær. Landsstevnet i Bodø var godt planlagt og gjennomført og satte et fint og representativt preg på det meste av havneområdet i Bodø. Av fine opplevelser fra landsstevnet i Bodø kan nevnast markering av hundreårsjubileum for M/K Faxsen, -stasbåten til Salta Kystlag, nedlegging av grunnstein til jektefartmuseet utenfor Bodø, seilas med jekter og nordlandsbåter og mange flotte utstillinger, arrangementer og underholdning på land.

Turen vår sørover igjen gikk også fint med mange interessante stopp underveis. Av disse vil vi nevne stopp på Træna – ei spesiell øygruppe ute i havet utenfor Nordlandskysten. Stopp på Alstadhaug og Petter Dass-museet, stopp på Ylvingen og nytt stopp på Søre Gjeslingan. Vi hadde også et stopp nord på Hitra og på Veidholmen før vi gikk til Grip og hadde et stopp på nokre timer der. Vi stoppet også og var i land på klosterøya Selja sør for Stad, i Rugsund, i Vingen og på Kinn før vi returnerte til Sotra søndag 31.juli.

Dette blei ein fin tur til Nord-Norge med mange flotte opplevelser. Spesielt var oppholdet med landsstevnet i Bodø og stoppene på Søre Gjeslingan, Tjøtta, Selsøyvik, Blikksvær, Træna, Alstadhaug og Grip spennende og flotte opplevelser å ta med oss fra turen til Bodø og landsstevnet der.

Over: Natthavn ved Søre Gjeslingan i fullt måneskinn

Under: Ny nordlandsbåt på havna i Bodø

Norlandsåttring i leia utenfor Bodø

Aktivitetsdag i Sæbøvågen

Radøy kommune har et flott gratis sommertilbud til alle barn som er født 2004-2007. Sommertilbudet er sommeraktiviteter som nesten strekker seg over tre uker, siste uken i juni og de første to i august.

TEKST/FOTO: ELIN H. MADELL

Vi i Keipane kystlag fikk æren av å bidra på en av disse dagene. Onsdag 10. august hadde vi 24 glade, forventningsfulle barn i Sæbøvågen. Skyfritt og med strålende sol over vågen gjorde dagen perfekt til å være ute med sjøen.

Alle fikk prøve seg i de stødige jakt- og fiskekajakkene og kano. Noen var også ute og fisket i jolla og jubelen jamret i sundet da makrellen villig beit på.

Dagen før hadde vi vært ute med garn og teiner, Og fisk fikk vi, det ene garnet var fullt av makrell, sei og lyr. I teinene var det rundt 18 krabber.

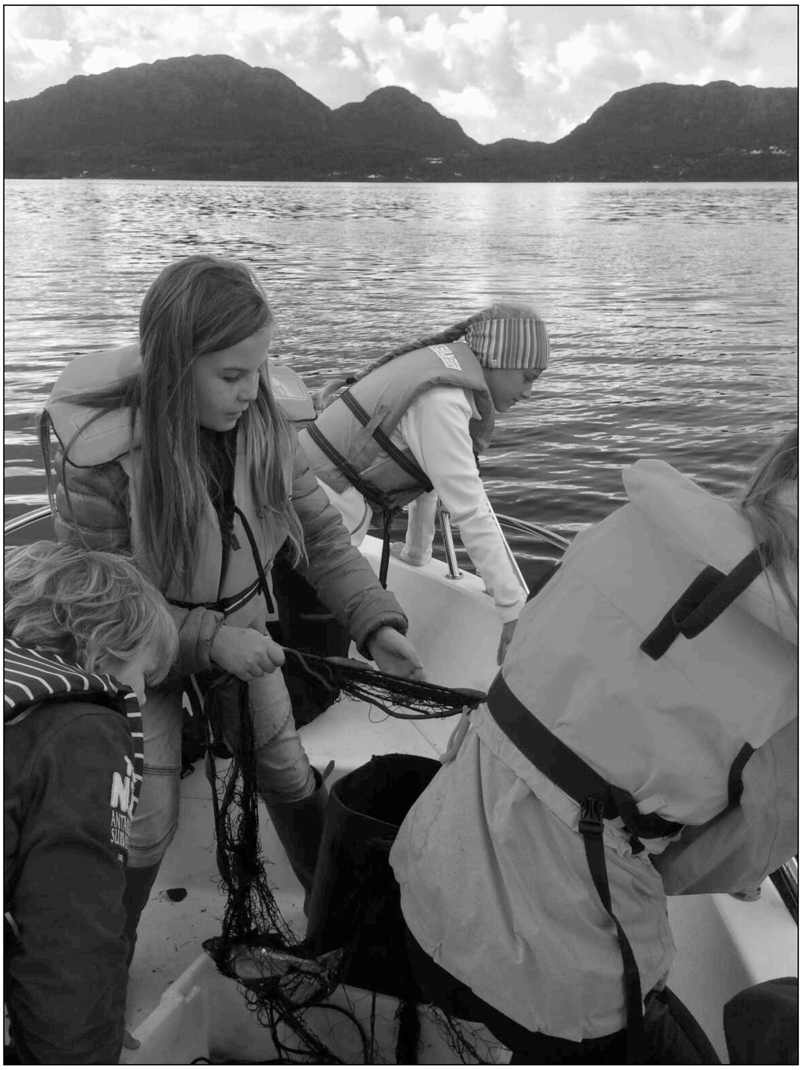

Det var utrolig gøy og se på innsatsen, viljen og gleden da de unge fikk dratt opp alt bruket fra sjøen. Jubelen var stor da den ene teina innhold en gigantisk krabbe. Skrekkblandet fryd var det også blant dem som turte å holde den store. Sløyingen av fisk måtte barna også være med på, og den eneste som klarte å kutte seg på kniven var meg selv. Etter en storartet fangst var middagen i boks, som ble en deilig fiskesuppe laget på bålpanne med pinnebrød. Til dessert hadde vi vafler, saft og is.

Det var en utrolig kjekk opplevelse og få være med å formidle- og lære barna om trandisjonshåndtverk tilknyttet fiske og sjøliv.

Aktivitetskalender for Keipane kystlag

1 mai: Streif arrangement i Sæbøvågen.

Det har blitt en tradisjon for oss i kystlaget å være med på dette arrangementet sammen med Radøy landskapspark. Også denne dagen blir det kafe krabbe -dam robåter kajakker kano salgsboder med tradisjonshandverk (her er det plass til flere utstillere) og selvsagt sjørøvertokt med skuta Sunniva med ekte sjørøvere. Blir også turer i det flotte landskapet. Starter kl 12.00 til 17.00 for mere nøyaktig program se arrangement på facebook når det nærmer seg. Velkommen til en flott dag i Sæbøvågen.

Lørdag 13. Mai kl 11.00

Radøy på langs i kajakk/kano. Dette er 3 gangen kystlaget tilbyr gaida turer. Vi starter turen fra Hadlandsvatne i sør og ender opp i Haugladsvatne i Bøvågen. Vi padler gjennom nydelig kanaler fra vaten til vaten.. En utrolig vakker tur. Vi bruker ca. 5 timer på turen. Lurt å pakke vanntett og ha med klesskift, også gode sko til å vasse i da det kan bli en noe vassig vist vannstanden er lav. Kano og da helst små jakt og fiskekajakker passer best. Turen er gratis. Deltakeren er selv ansvarlig for sin egen sikkerhet transport og utstyr. Kystlaget har en del kajakker og kanoer, men disse er forbeholdt medlemmer i laget. For mere informasjon ta kontakt med **Evy Dame tlf 97423267**

Helgen 2 -4 juni

Radøy rundt i robåt og kajakk. Vi starter fra Sæbøvågen kl 17.00 og ror / padler i samla flokk. Turen blir fordelt over 3 dager og vil ta alt fra 19-24 timer. Overnatting blir i telt og lavvo. Turen koster kr 100.- for hver. Utgifter til felle varm mat og overnatting kommer i tillegg. Kystlaget har noen egne båter/ kajakker som kan deles på. Selvsagt er de først forbeholdt medlemmer av laget. Havkajakker må en ha våtkort eller sikkerhetskurs for å kunne låne. Påmelding og mere informasjon til Keipane kystlag ved **Evy Dame tlf 97423267**

Søndag 27. august inviterer Keipane kystlag til årets Familiedag/fiskekonkurranse på slippen i Sæbøvågen.

Premie for størst fisk (også vandre pokal). Premie for mest fisk enkel og familie klassen. Premie for minst fisk, barn under 12 år. Starten går kl. 12.00- 15.00 veging og premie utdeling ca kl 15.30. Salg av fiskekort fra kl. 11.30.

Fiskekort koster kr 100,- familie, eller 50,- for enkeltperson. Fiske fra båt eller land med snøre el stang. Kystlaget har båter en kan låne (førstemann til mølla prinsippet).

På slippen blir det kafe drift med suppe på menyen. Dart konkurranse og barkebåt / krabbedam.

Velkommen til hyggelige dager
sammen med oss i
Keipane kystlag, Sæbøvågen

BOK: Oselvar - den levande båten

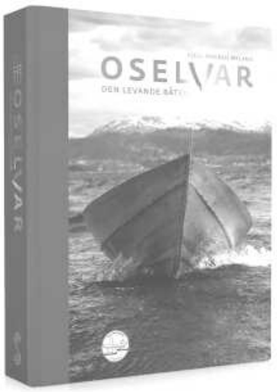

Ei lang rekkje miljø innan bade båtbygging, seglforeningar, kystlag, roklubbar, historielag, museum, arkiv og enkeltpersonar har bidrege med bilete, stoff og opplysningar. Oselvar - den levande båten vil bidra til auka forståing av den sentrale plassen båten har i den nasjonale kultursoga.

Forfatter Kjell Magnus Økland

I oktober kom boka om Oselvaren ut. På 548 sider i stort format kan du sjå og lesa om dei eldste norske båtfunna, båthandel over Nordsjøen, båtbyggjarane kring Bjørnafjorden, bygging av båten, storleikar og vera med fiskaren utpå havteigar og til fisketorget.

I del II vert det fortalt om Oselvarkappseglinga si soge, del III fortel om kapproinga og rending-aksjonen av båten, del IV er ei bruksrettleiing og del V er eit oppslagsverk om båten med ordforklaring og notar.

Boka er den fyrste samla framstillinga som rommar alle dei mange spanande sidene av soga til Oselvaren. Boka presenterar eit variert historisk og teknisk materiale i populærvitskapleg form, mykje av dette har ikkje tidlegare vore publisert. Vidare inneheld boka folkloristisk stoff med eit stort persongalleri, som speglar eit bilete av kyst-, idretts- og folkekulturen i Hordaland gjennom fleire århundrer.

Utgjevar:
Skald Forlag i samarbeid med Oselvarklubben
Forfattar: Kjell Magnus Økland
Boka kan tingast på www.oselvarbok.no og kostar kr 499,-

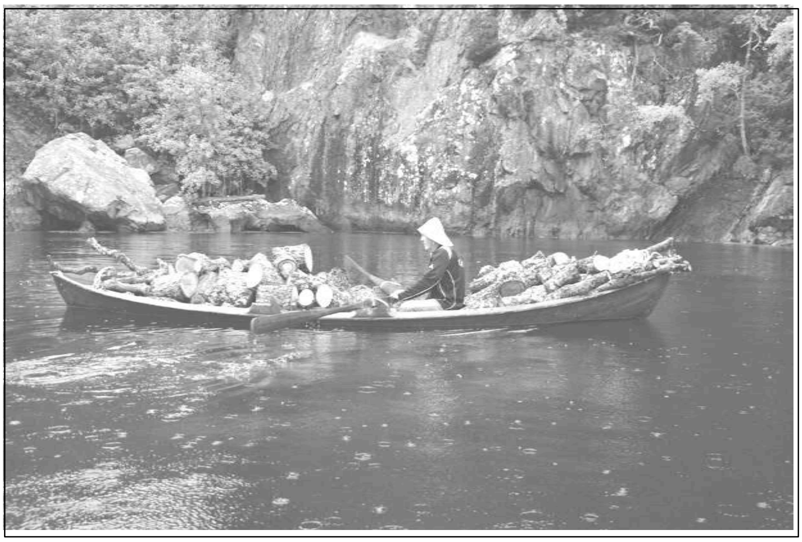

Indre Sogn Kystlag 10 år

Indre Sogn kystlag markerte sitt 10 årsjubileum ved å ro Kystled Nærøyfjorden i juni 2016.

FOTO: ARNE JON BARLINN
TEKST: MARNY TØNNESSEN

Roturen gjekk frå Undredal til Bakka. Mange kystlagsvenner deltok på roturen i strålande junisol. Våre venner frå Oslo og Riksantikvaren rodde også frå Undredal til Bakka.

Marny Tønnessen i forgrunnen og gjestene fra Oslo og RA i båten bak.

Kursing i sommar for å lage nye året til sognefæringene på Kaupanger

Foto: Marny Tønnessen

Instruktør var Inge Aasen.

Kurset var heldt på kystlaget sitt område som ligg like ved Sogn Fjordmuseum ved Kaupanger ferjekai. På museet finn du ei fin samling av båtar frå Sogn, samt mykje anna maritimt. Museet er ein avdeling av De Heibergske Samlinger.
I sommar gjekk veteranferjene M/F Skånevik og M/F Hardingen i turisttrafikk mellom Kaupanger ferjekai via verdsarvområdet Nærøyfjorden til Gudvangen.

Sildekaker, roglede og tjære…

Tekst og foto: Gunnar Eriksen, elev på Naturbruk ved Stend vidaregåande Skule

Livet består av tilfeldigheter, vil mange påstå, eller kanskje det heller består av alle disse små møtene som setter ting i bevegelse. Det skal her handle om hvordan sildekaker bringer folk sammen og får ting til å skje…

Det blir sagt at vi nordmenn er født med ski på beina, men etter nærmere ettertanke mistenker vi dette for å være Østlands skisportpropaganda. Er det ikke mer nærliggende å tro at vi er blitt født med et par årer i nevne?

Vi lærer jo å ro til fiskeskjær lenge før vi har tatt våre første skritt. Dessuten har jo Norge bestandig vært en sjøfartsnasjon som har nådd lengre ut i verden til vanns enn til beins. Hvorvidt trangen til og ro er medfødt eller ikke, skal jeg la være usagt i denne sammenheng, men en ting er i hvert fall sikkert og det er at det ikke står noe i veien for Kvardagslivelevenes trang til å ro. Dette til tross for at plastbåten som skolen lenge har disponert har vært lite ro dyktig, det har vært som å ro en balje i motvind.

Men som de fleste vet så er det like lite ikke gøy å slå gresset med en sløv ljå som det er å ro en båt som ikke rikker seg av flekken. Derfor benyttet vi på kvardagsliv sjansen til å ymte frampå om innkjøp av en skikkelig robåt, da vi i vår hadde invitert personalsjef Tore Hordnes på nysteikte sildekaker. Om det var sildekakene som gjorde susen er vanskelig å si, han er jo stort sett en positivt innstilt mann. Han forlangte bare at vi måtte finne en passende båt selv, og at den prismessig måtte være innenfor rimelighetens grenser. Med slike rammebetingelser er det en fordel å ha lederen for Keipane kystlag på Radøy, Evy Dame, på parti. Hun annonserte behovet vårt på kystlagets facebookprofil og før vi rakk å sette neste sildegarn hadde vi fått et tilbud vi ikke kunne si nei til.

Færing av Oselver type fra Tysnes.

Slik gikk det til at den første friluftslivsamlingen i høst ble lagt til Magne Fauskanger på Tysnes. Her driver den pensjonerte lensmannen og politikeren et lite båtbyggeri ved et lite kaianlegg. Det er en kyndig mann som møter oss med klare instrukser om hvordan vi skal ta vare på båten. Tjue strøk med en blanding av rå linolje, terpentin balsam og tjære skal båten ha på begge sider før den kommer i kontakt med havoverflaten. For det er ikke en hvilken som helst trebåt som vi skal hente, det er nemlig en færing av Oselver type. Det vil si at ettersom båten ikke er bygd på Os så kan den ikke defineres som en Oselver. Båten er med andre ord merkevare beskyttet, som på sett og vis er rett og rimelig, men betyr det at vi i framtiden må lage Kvæfjordkake i Kvæfjord og en ekte Setesdalsgenser må være strikket i Setesdalen?

Til tross for at båten har ligget på trearbeid siden slutten av august, så er det først nå vi gir oss i kast med smøringen. Det har med andre ord vært en travel høst på kvardagsliv med mange forberedelser i forbindelse med åpen dag og jubileum. Men nå skal det smøres utover høsten og vinteren. Målet er at vi skal bruke færingen når den vårgytende silda kommer inn Fanafjorden.

Hvorvidt vi neste gang skal blande smurningen på klasserommet er uvisst, reaksjonene kom umiddelbart både fra ansatte på kvardagsliv og trearbeid da lukten la seg som et teppe over avdelingene, det lukter som barndom var den unisone reaksjonen. Kanskje blir det slik for elevene på Kvarsdagsliv også hvis de senere i livet kjenner lukten av tjære; det lukter som Stend.

Kvardagslivstrening på Stend

På Stend Vidaregåande Skule er kvardagslivstrening knytt opp til utdanningsprogrammet naturbruk. Avdelinga har base i eit

Tjue strøk med en blanding av rå linolje, terpentin balsam og tjære.

nyleg rehabilitert bygg i hjartet av det historiske kulturlandskapet på Stend. Garden, dyrerom, ulike verkstader og naturen gir unike opplæringsarenaer for produksjon og aktivitet. Vi har gode moglegheiter for læring og sansing gjennom ekte opplevingar og konkrete læringssituasjoner. Elevane på Stend har såleis ein praktisk og aktiv skolekvardag.

På Kvardagsliv får elevane meiningsfulle læringsoppgåver knytt til stell i fjøset, hest og stall, gartneriet, treverkstaden, i avdelinga for selskapsdyr, i jordbruket mm. Oppgåvene vert tilpassa eleven sine behov og interesser.

Kjelde: www.hordaland. no

Med ynskje om eit Godt nytt Kystlagsår!

Fyrst og fremst tusen takk til alle lokallag som har delt av sine historiar, bileter og anna nytt til dette Årebladet. Ikkje mindre enn tolv lag har bidrege.

Det har vore ein veldig inspirerande jobb å lima alt saman. Til eit Åreblad på ikkje mindre enn heile 28 sider denne gongen. Me trur at de alle vil verta like inspirert og imponert som oss over å lesa frå alt det kjekke kulturarbeidet som føregår hjå dei ulike lokallaga i Hordaland og i Indre Sogn med.

På vegne av styret i Hordaland fylkeskystlag ynskjer me alle ei riktig god julehelg og eit Godt nytt Kystlagsår!

Helsing frå Solveig og Ingunn

PS! Me sjåast vel i Onarheim på Tysnes til sumaren?

Hordakysttreffet - Halsnøy rundt 18.-19. juni 2016

Takk for turen!

Ei fantastisk innhaldsrik helg som byrja allereie fredags kvelden med omvising i grindabygget til Kvinnherad kystlag. Grindabygget står på Valen og husar den store fine gavlbåten «Fjordmann».

FOTO: ROGER SANGOLT

Tidleg laurdagsmorgonen var det mange nede på hamna i Sunde som putla stilt og roleg på og gjorde seg klare for roturen. Vengebåten - «baronibåten» - skulle vere jentebåt, og det var ein flott gjeng som steig ombord i denne i ni-tida laurdagen. Så bar det avgårde i lett overskya, men opplett og fint rovær. Åtte færingar, baronibåten og fleire følgjebåtar.

Første strandhogg denne dagen var hjå Johannes Eide. Her vart me viste rundt på området til den eine interessante båten etter den andre. For ei samling å få lov å vitja. Motorsamling og modellbåtsamling også. Før avreise igjen og ynskje om god bør vidare, kom det fram eit traktement med både kaker og kaffi som vart vel mottekne av roarane.

Det nye grindabygget til Kvinnherad kystlag på Valen

Som sist gong var Toftekalven også eit mål i år. Ei god matøkt også her og ein tur innom tunet til Kari og Ragnar Njøs før turen bar vidare. Det vart litt motvind siste etappen nordover mot Fjelbergøy, men alle kom vel i hamn i tida som var estimert.

På Fjelbergøy møtte Truls Grung frå Fjelberg Prestegard roarane ved kaien. Når alle var vel fortøyde venta omvising med interessant innlegg i den historiske og godt bevarte antikvariske kyrkja. Seinare på kvelden kom det varm betasuppe på borda, dette gjekk sjølvsagt ned på høgkant. Nokre små taler og gåveutvekslingar høyrer med ved slike høve når kystlaga i Hordaland er saman. Også denne kvelden. Etter at brannvernleiarar for natta var utpeika var det tid for gitarspel, song og god drøs utover den fine sumarnatta på fredelege Fjelbergøy.

Foto: Arve Sundal

Eit av dei mange veggmaleria hjå Johannes Eide

Det bles ein god nordavind sundagen med sol frå blå himmel. Å måtta verta taua litt er også noko som høyrer naturleg med når ein ror rundt øyar om dette høver best. Det er heilt «ålreit». Det vart nok slik denne sundagen - at dei fleste måtte få litt tauehjelp. Bortsett frå to deltakarar då, som utfordra seg sjølve, og som klarte å ro for eigne åretak frå Fjelbergøy og til vel i hamn til kaien i Sunde.

Takk til Kvinnherad kystlag, takk for hyggeleg samvær til alle som kom og var med, takk for ei god natt søvn på Fjelberg Prestegard og takk til alle som elles bidrog til at

dette treffet vart den fine opplevinga den var. Og som me gjerne gjentar skulle invitasjonen koma igjen.

På Toftekalven hjå Kari og Ragnar Njøs.

Under: Fjelbergøy kyrkje

Men før det treffest me til stemne i Onarheim på Tysnes i juni 2017.

Helsing frå Hordaland fylkeskystlag v/Ingunn Vardøy

Ei lita julehelsing frå Romsa kystlag

Det fine kvite huset som er avbilda er på Haukeland-stunet der Kystlaget Romsa held til midt oppe på øya Romsa. Huset til høgre er Eldhuset.

Det er dugnadskveld om tirdagane utover våren, og i år har det vore utført både snekring, maling og kalking. Løa har vorte vindtetta og fått ny kledning.

Sigve Eikeland, kaptein og eigar av skøyta Romsa har frakta all material ut til øya med båten.

Det er Evald Bjørnevik som har teke bileta frå Romsa

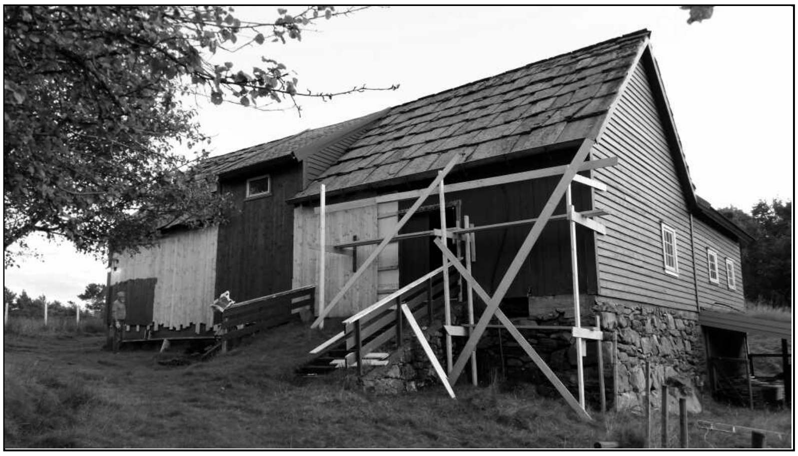

Året som har gått i Sandviken kystlag

I Sandviken kystlag kan vi se tilbake på et aktivt år, med mange og fine kystlagsaktiviteter. Ved årsskiftet startet vi et prosjekt med sying av råseil til en nordlandsfæring. Båten har ikke vært rigget for råseil tidligere. Arbeidet har gått sakte framover, men gradvis ser vi nå konturene av det vi håper kan bli til et fungerende seil. Vi har lest og lært underveis, men fordi ingen av oss har spesielt mye erfaring med slikt arbeid har det også vært en del grubling. Vi er spent på hvordan seilet vil fungere i praksis, og er vel enige om at det må testes på en fin og rolig dag. Det er fortsatt litt som gjenstår for at seilsyingsprosjektet skal komme i havn, blant annet planlegger vi å smi beslag og utforme en rigg.

For noen uker siden startet vi arbeidet med barking av masteemne. Det er godt å jobbe i fine omgivelser mot et felles mål. To av kystlagsmedlemmene har tidligere vært elever ved Fosen folkehøyskole, og kunnskapen derfra kommer godt til nytte.

Ellers har vi dette året gjennomført flere aktiviteter og kurs. Klinking av oselver og fisketurer på byfjorden er her å nevne.

Vi er også godt i gang med pussing og klargjøring av en sørlandssnekke, og ser fram til å få den på fjorden. Kanskje blir den klar i løpet av det kommende året, det håper vi i alle fall!

Kystlaget har opprettet en undergruppe som vi har valgt å kalle Bergen båtdelering. Her ønsker vi å rekruttere nye medlemmer som ser gleden ved muligheten til å komme seg ut i båt i bynære strøk, og

som derfor også ser at det kan være fint å dele på bruken og ansvaret for vedlikehold av båtene.

I oktober hadde vi seilas for alle hver onsdag kveld. Vi håper at flere nye medlemmer vil bli med i deleringen i året som kommer.

Ingrid Elisa Fjeldstad
Styremedlem Sandviken kystlag

Austevoll Kyst- og Sogelag

Ja, nok eit år går mot slutten og det er på tide å gjera opp status og sjå fram til 2017.
Året tok til med eit kurs i, og med tau. Dette vart så populært at me prøver på nytt over nyttår.

Notmann vart reparert ein del i år også. Han vart rigga og klar for segling i slutten av mai.

Tidleg i juni kom 9 ungdommer fra DNT ung til Møllo og var der i 3 dager og fekk læra å segla og ro. Dei storkosa seg, og hengekøyene var visst populære.

Sjølv om veret etter Jonsok vart noko ruskut, så var me ute og segla - for det meste med gavelen Notmann. Ein del turer ut fra Bekkjarvik har det også vore, og nokre har fått oppleva sin første segl- og rotur.

Me hadde ikkje høve til å til å vera med på Hordatreffet i år, men planlegg for å koma oss til Onarheim neste år. Snakkast der.

GOD JUL og GODT NYTT ÅR
fra oss i Austevoll Kyst- og Sogelag

Helsing frå Bømlo Kystlag

Bømlo Kystlag ble stiftet i 1994, og er eit lokallag i Forbundet Kysten.

TEKST OG FOTO:
MAGNAR SKÅLEVIK

November 2016 hadde Bømlo Kystlag 49 medlemmer. Kystlaget har som formål å arbeide for kystkulturen på land og sjø. Laget har tilholdssted midt på Bømlo ved Kuleseidkanalen. Det er inngått en avtale med Bømlo kommune om leie av kanalvokterboligen fra 1856.

Kuleseidkanalen

Kuleseidkanalen etablert med bakgrunn i vårsildfiske og statlig næringsutvikling midt på 1800-tallet. Vårsildfiske omforma Vestlandet på 1800-tallet og la grunnlag for den seinere utvikling av fiske og skipsfart og fiske- og sjøfartsrelatert industri. Dette sildefiske varte i denne omgang fra 1808 til 1870.

Stortinget hadde i 1854 vedtatt å bygge tre kanaler gjennom Bømmeløen. Heile anlegget ble kalt Kuleseidkanalen. Ein kanal for å komme sikkert fra Bømlafjorden til vestsida av Bømlo. Kanalen ville altså være viktig for kommunikasjonen både mens det var sild på innsida og utsia av Bømlo, og også når silda berre var på utsia. I den siste perioden kunne det ta for lang tid å segle og ro sørom eller nordom Bømlo for å komme i fiske igjen. Grunnen til at en ville ha ein kanal var måten silda vandra på.

Kanalen vart åpna i 1856. Kanalvoktaren si oppgave var å åpne broa når båtene skulle gjennom og å kreve inn bompenger. Så bompenger er ikke noe nytt for Bømlo. Kanalvoktaren fikk og lagd en smie for å spe på inntektene da bompengene ble for lite til å leve av.

Halsnøy Rundt

Bømlo kystlag var i juni 2016 med på å ro Halsnøy rundt med oselver, Bømlo kystlag fikk like før dette en oselver som hadde vert lagret i et naust i ca 15-20 år. Oselveren fikk vi fra Olaug Sele Matre. Vi fikk oselveren ca 14 dager før vi var med å ro Halsnøy rundt og da rakk så å få den pusset opp.

Bømlo kystlag deltok og med Kutteren M/K Sørvåg som bredskapsbåt under Halsnøy rundt.

Bømlo kystlag disponerer

M/K Sørvåg LM2761, bygget ved Kvalsvik Båtbyggeri på Vestnes. Kutteren er 11,6 m lang og 3,6 m bred, dypgående ca 1,6 m. Maskin Scania 136 k

Bømlo Kystlag disponerer fiskebåten M/S Guløy H25B bygget i 1937 i Høylandsbygd for fire brør Østensen på Hisjo. Båten har vert nytta til fiske etter sild og makrell, frakt av brisling og størje. Redskapen var botnagarn, drivgarn og not.

M/K Sørvåg ved kai Toftekalven under Hordakyststreffet Halsnøy rundt.

Frå 1964 har båten hatt flere eigere og hørt hjemme mellom Haugesund og Halsnøy.

Båten er utstyrt med en 1956 modell Rubb 40 Hk. Båten er eigd av Bømlo Kystlag og er fredet av Riksantikvaren. Båten befinner seg i Høylandsbygd under påvente av midler fra Riksantikvaren for restaurering. Motoren er på Bømlo.

Fakta:

Båttype:	Skøyte
Byggeår:	1937/1954
Lengde:	50 ft/15meter
Bredde:	16,8 ft/4,8 meter
Dypgående:	7 ft/2,1 meter
Motot:	1 sylindra Rubb 40 Hk
Forbruk:	15-27 l /t
Motorvekt:	3500 kg

Bømlo Kystlag eier en 26 fot Rolfsnes båt bygget i 1986 med 33 hk yanmar diesel, bygget for Kristian Bredesen. Denne båten trenger og restaurering.

Kystlaget eier også en Notbåt ca 22 fot. Truleg bygget før 1890, då «Laderomsbåt» utstyrt med segl og 3 par årer. Brukt som kyrkjebåt i Børøy til om lag 1. verdenskrig. Seld til Habbestad. Ombygget til notbåt, fekk skandekk og tolleganger til 2 par årer. Utstyrt med notrull og spel, og plass for not. De fleste av borda skiftet midt i 1950 åra.

Bømlo kystlag eier i tillegg to oselvere.

Planlagte oppgaver for 2017

Har som målsetting å få med flere ungdommer i laget.

Delta på Hordalandsstevne på Onarheim i Juni 2017.

Skifte dekk på bakk på M/K Sørvåg.

Restaurere kanalvokterboligen

På sikt restaurere Rolfsnesbåten.

Lage til smie i det huset som tidligere var smie.

Litt av samlingen til Johannes Eide

Kystkalendaren 2017

18. februar	Årsmøte i HFKL på Sunnhordland Museum, Leirvik på Stord
19. februar	Oselvardag på Bergen Sjøfartsmuseum
21. – 23. april	Landsmøte i Forbundet KYSTEN i Norheimsund
1. mai	Streif-arrangement i Sæbøvågen - Keipane kystlag
13. mai	Radøy på langs i kano – Keipane kystlag
2. – 4. juni	Radøy rundt i robåt – Keipane kystlag
9. juni	Fjorden sin dag – Indre Sogn kystlag
10. juni	Torgdagen i Bergen
16. – 18. juni	Hardanger trebåtfestival – trebaat.no
23. – 25. juni	Hordakyststemne i Onarheim – Tysnes kystlag / HFKL
23. – 25. juni	Vinnesfestivalen Vinnesholmen kystlag
20. – 23. juli	Forbundet KYSTENs landsstevne i Kristiansund
	Mellemverftet fartøyvernforening og kystlag / www.kysten.no
27.august	Familiedag med fiskekonkurranse på Slippen hjå Keipane kystlag
September	Råseglseminar i Tromsø / www.kysten.no
November	Indre Sogn kystlag feirar 15 år

Studieforbundet kultur og tradisjon

Studieforbundet vårt skriv på si nettside at det var mykje skryt til studieforbunda frå innstillinga til statsbudsjett 2017 frå utdanningskomiteen.

Diverre vart ikkje innstillinga følgt opp med auka støtte til studieforbunda for 2017. Studieforbundet Kultur og Tradisjon, der Forbundet KYSTEN med lokallaga er medlemsorganisasjon, har difor sett det nødvendig å justere ned timesatsen for vaksenopplæringsmidlar til kurs med lærar frå noverande kr. 95,- per time til kr. 90,-. Det vil vurderast om det kan verte mogeleg å justere satsen opp igjen i løpet av året, og håpar at statsbudsjettet for 2018 kan gje rom for auka støtte.

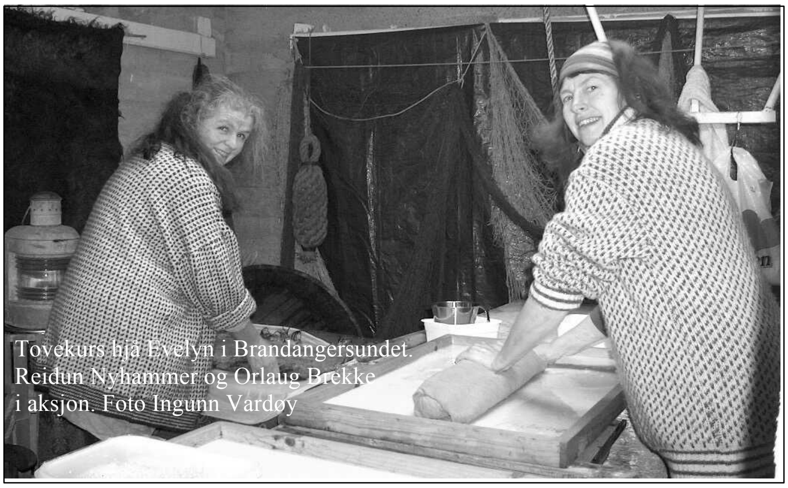

Tovekurs hjå Evelyn i Brandangersundet. Reidun Nyhammer og Orlaug Brekke i aksjon. Foto Ingunn Vardøy

Nye satsar for 2017 vert:
Kr. 90,- for timar med lærar
Kr. 30,- for timar utan lærar

Fylkeskystlaget oppfordrar alle kystlag som arrangerer kurs om å søka vaksenopplæringsmidlar for å dekka inn noko av utgiftene med det å halde kurs. Sjå nettsida: www.kulturogtradisjon.no for søknadslink og utfyllande informasjon.

Studieforbundet set også pris på om du tar direkte kontakt med dei i Vågå dersom du lurer på korleis du skal gå fram for å søkje.

Kontaktinfo Studieforbundet kultur og tradisjon:
Tlf: 61 21 77 50 –
post@kulturogtradisjon.no

Oselvardag på Bergen Sjøfartsmuseum

Oselvarklubben og Bergen Sjøfartsmuseum inviterer til Oselvardag på museet søndag 19. februar 2017 kl. 1100-1500.

Dette skal vera ein dag som vonleg kan inspirera dei "som har ein Oselvar i naustet som ikkje har vore på sjøen på 10/20/30/40 år" til å få båten sjøklar til våren.

Det vert difor teke inn eit par båtar som er under oppussing på museet. Desse vert brukt som døme på ulike vanlege problemstillingar som ein kan møta på under ei oppussing av ein Oselvar, til dømes fjerning av gamal smurning, byte av saum og reparasjon av bordsprekker.

Vidare vert det tips til opprigging for dei som vil segla. Dammen i atriumet representerer trygge omgjevnader for opprigging og prøving av båt på vatn. Det vert rigga opp ein færing med tur-rigg og ein med regattarigg.

Det vert arbeidd med å ha fagfolk til stades som kan demonstrera og gje gode svar på det du lurer på. Det vert òg høve til å prøva aktuelt verkty.

Kjell Magnus Økland held foredrag i auditoriet om Oselvaren og det er sjølvsagt høve til å kjøpa boka på museet denne dagen. Vidare vil det snurra ulike Oselvar-filmar i auditoriet, kafeen er open og resten av utstillingane på museet er sjølvsagt òg opne.

Meir nøyaktig informasjon om programmet denne dagen kjem etter nyår.

Kjell Magnus Økland og Finn Totland, Oselvarklubben og Lilly Ingvaldsen, Bergen Sjøfartsmuseum

ÅREBLAD
Organ for Hordaland Fylkeskystlag og lokallaga i Hordaland av Forbundet Kysten

Hordaland fylkeskystlag
Leiar: Torgeir Evjen,
Fjell kystlag, Espedalen 22,
5360 Kolltveit, 913 80 681
torgeir.evjen@vtt.no

Nestleiar: Solveig Brekke,
Bergen kystlag, 936 64 874
so-brekk@online.no

Styremedlemmer:
Per Otto Svendsby,
Bergen kystlag, 922 20 895
perosve@online.no

Ingunn Vardøy
Hope trebåtlag, 971 10 288
sangvard@online.no

Evy Bjørvik Dame,
Keipane Kystlag, 974 23 267
evydame@broadpark.no

Styremedlem/kasserer: Eirik Aadnanes, Bømlo kystlag 900 15 016
eirik.adnanes@haugnett.no

Varamedlemmer:
Kjell Klemetsen,
Sagvågen kystlag
kjellklemetsen@gmail.com

Claus Almås,
Sagvågen Kystlag, 481 06 461
molfridalmas@hotmail.no

Knut Høvring,
Romsa kystlag, 909 32 216
knu-hoev@online.no

Valnemd:
Gunn Jorunn Steinsland,
Kvinnherad kystlag
473 81 495 - gjst@broadpark.no

Camilla Blikstad,
Bergen kystlag - 932 55 783
camilla.blikstad@gmail.com

Jon Blytt, Sveio kystlag
970 28 177 – lotte36@online.no

Askøy kystlag
v/Atle Grindheim
Askvegen 567, 5307 Askøy
924 20 912
leder@askoykystlag.no

Austevoll kyst- og sogelag
v/Svein Midtøy, 5392 Storebø
950 86 856- smidtoy@frisurf.no

Bergen kystlag
Aleksander Krzywinski
982 68 173
Pb 37, Måseskjæret, 5035 Bergen
bergen.kystlag@gmail.com

Bømlo kystlag
v/Sindre Nilsen, Gåsland 35,
5427 Urangsvåg, 955 22 919
sindre79nilsen@gmail.com

Fjell kystlag
v/Rolf Henriksen
Pb 38, 5346 Straume, 915 20 906
rolf.bero@gmail.com

Hardangerfjorden kystlag
v/ Geirmund Storaas
Pb 45, 5600 Norheimsund
414 42 795, info@trebaat.no

Hope trebåtlag
v/Leiv Terje Sangolt, Pb 85,
5382 Skogsvåg, 454 26 736
ltsangolt@gmail.com

Holsnøy kystlag
v/Jegvan Kaarbø, Skjelangerveien 661,
5917 Rossland, 911 48 103,
jegvan@kaarboe.no
holsnoykystlag@yahoo.no

Keipane kystlag
v/Kjetil Økland, Seimshovden 54a,
5260 Indre Arna, 920 34 640
kjetil@stil-kontor.no

Kvinnherad kystlag
v/Jan Steinsland, Furenesvegen 34,
5450 Sunde i Sunnhordland
416 82 172
post@kvinnherad-kystlag.no

Kystlaget Romsa
v/Oddvar Krakk, 959 01 503
Pb. 23, 5582 Ølensvåg
oddvar.krakk@vindafjord.kommune.no

Opsangervågen kystlag
v/Edvin Hammerø, Sundsvegen 10,
5450 Sunde, 950 36 557
ehammero@online.no

Sandviken kystlag
v/Aina C. Matre
Sandviksboder 15-17, 5035 Bergen
995 67 335
aina.matre@museumvest.no

Sagvågen kystlag
v/Terje Lamo, Pb 147, 5408 Sagvåg,
905 66 101
tl@tlamo.no

Sund kystlag
v/Johannes Lidal,
Pb. 119, 5373 Klokkarvik
982 23 733
johanneslidal82@gmail.com

Sveio kystlag
v/Terje Lier, Strømøyveien 71,
5554 Valevåg, 908 37 477
terje.lier@norseagroup.com

Tysnes kystlag
v/Oddvar Meland,
5693 Årbakka, 907 925 47
tysnes.kystlag@gmail.com

Vinnesholmen kystlag
v/Roger Hoel,
Vinnesvegen 518, 5641 Fusa
900 93 249
vinnesholmen@fusi.no

Lokallag i Sogn og Fjordane tilknytt HFKL i Åreblad-samarbeid:

Indre Sogn Kystlag
v/Arne Jon Barlinn
Pb. 62, 6852 Sogndal - 90 86 43 67
isk@norveg-sognefjord.no

Hornelen Kystlag
v/Sigmund Larsen, Lefdal,
6776 Kjølsdalen
57 86 39 72 - siglarse@online.no

Nordfjordbåtlaget
v/Lars Bjarte Osland, 990 03 077 og
Svein Ove Ask, 987 63 188
Gloppestad, 6823 Sandande
uredd@online.no

HUSK FLYTTEMELDING til:
Forbundet KYSTEN,
Øvre Slottsgate 2b, 0157 Oslo
forbundet@kysten.no
Tlf. 2242 4282